

DE RAADSHEER

okt/nov 1992

REDAKTIE RAADSHEER

Dieneke Biemans-van Bennekom	
Fagelstraat 25	174568
Mieke Koopman	
Johan de Wittstraat 31	177524
Rita Liang-De Coursey (secretariaat)	
Fagelstraat 39	155886
Maarten Mentzel	
Johan de Wittstraat 38	172570
Matthia Tacken	
Johan de Wittstraat 57	154756
Arnoud v.d. Vorst	
Warmonderweg 25	173847

ILLUSTRATIES

Voorplaat omslag: Judith Tasseron
Arnoud van der Vorst

Verantwoordelijkheid:

De redaktie is voor haar beleid achteraf verantwoording schuldig aan het bestuur van de vereniging.

Gesigneerde artikelen komen voor rekening van de auteur. Ingezonden stukken kunnen worden ingekort.

De Raadsheer verschijnt vijf maal per jaar.

Redaktie-adres : Fagelstraat 39
Copyright : Aan de redaktie
Postgiro : 4193645 Vereniging
Raadsherenbuurt
te Leiden

BESTUUR VERENIGING RAADSHERENBUURT

Huib Bartels, penningmeester	
Fagelstraat 19	176126
Rob Grootenhuis, voorzitter	
Fagelstraat 14	154769
René Elkerbout	
Hogerbeetsstraat 8	173391
Rita de Coursey, coord. Raadsheer	
Fagelstraat 39	155886
Jeanne van de Ven	
Van Oldenbarneveltstraat 20	172999
Maarten Vrieze,	
Johan de Wittstraat 29	173115
Vincent Thunnissen, secretaris	
Warmonderweg 19	157252
Frans Vos	
Johan de Wittstraat 19	171493

CONTACTPERSONEN IN DE BUURT

Contacten met de gemeente Leiden: René Elkerbout	
Hogerbeetsstraat 8	173391
Werkgroep Openlucht-theater: Tom van Leeuwen	
Johan de Wittstraat 34	155997
OPA: René Elkerbout	
Hogerbeetsstraat 8	173391
Coord. 3-oktober maaltijd: Ans van Tilburg	
Johan de Wittstraat 32	153431
Ouderenhulp: Rob Grootenhuis	
Fagelstraat 14	154769
Centrale Meldingspost voor verhuizingen, geboortes e.d.: Vincent Thunnissen	
Warmonderweg 19	157252
Telefooncirkel: Atie Van Wely	
Warmonderweg 27	170910
Depot boek 60 jaar Raadsherenbuurt; tevens Vereniging Vrienden van de Leidse Hout: Rob Mante	
Johan de Wittstraat 3	154770

Redactioneel

Een redactievergadering heeft altijd weer iets spannends. Het is niet altijd even eenvoudig een lezenswaardige krant samen te stellen die binnen korte tijd moet verschijnen. Belangrijke punten die iedere keer aan de orde komen zijn de onderlinge taakverdeling, de tijdsplanning en de onderwerpen die besproken zullen worden. Wie schrijft wat en gaat waar achteraan? Is er iemand die geïnterviewd kan en wil worden? Worden de toegezegde artikelen ook daadwerkelijk geschreven en op tijd ingeleverd? Natuurlijk hebben we onze vaste rubrieken, maar die vormen slechts het kader. Initiatieven van buurtgenoten maken het geheel spannender en geven ons het idee dat de krant leeft onder de bewoners. Helaas kunnen wij daar zelden op rekenen. Soms heb ik het gevoel dat men denkt dat wij met rode pen in de aanslag de binnengekomen teksten analyseren op onjuistheden om er vervolgens ons oordeel over te vellen. Niets is minder waar: We zijn blij met iedere inzending en lezen het geschrevene met interesse. Het belang van meedenkende buurtgenoten is groot, want de krant is tenslotte van en voor de wijk.

Het zomerfeest werd overschaduwd door twee overlijdensberichten, van Willemijn Coebergh uit de Van Ledenberchstraat en dat van Ien Spierenburg van de Johan de Wittstraat. Na overleg besloot het bestuur het feest toch - weliswaar in sobere vorm - doorgang te geven en tijdens de borrel aan de twee overledenen te memoreren. Het heengaan van Ien en Willemijn heeft velen geschokt en verdriet gedaan. Willemijn stond onder andere bekend als een levenslustige scholiere, met veel vrienden, ook hier in de buurt, en als een betrouwbare oppas voor kleine kinderen. Ien heeft aan de wieg gestaan van de oprichting van de buurtvereniging. Een aantal jaren maakte zij deel uit van het bestuur. Vandaar dat de redactie besloot de toespraak die bij haar begrafenis werd uitgesproken, af te drukken.

Het valt niet mee om na een zo'n triest onderwerp de rest van de krant aan te kondigen. Men kan onder andere lezen over het zomerfeest, de 3-oktobermaaltijd en het Woutertje Pieterse-schoolfeest. Door middel van

een strookje kunt u uw kinderen opgeven voor het bijwonen van een bezoek van Sint Nikolaas. Zeer de moeite waard is het verslag van bewoners die na vijf jaar afwezigheid in den vreemde terug zijn gekeerd naar onze buurt. Arnouds Siberië-reis nadert zijn voltooiing en dit keer voegt hij er een verslag van zijn zomertour door Engeland bij.

Voor elk wat wils!

Matthia Tacken

3 oktober

Het drie-oktobervirus heeft mij nooit te pakken gekregen. Als Leids student, omstreeks 1980, vluchtte ik stevast naar mijn geboortedorp in de dagen dat de winkels weer vol gesneden peen en uien geraakten. Enkele jaren later, als Leids burger en binnenstadbewoner, noodde ik vrienden en vriendinnen bij de hutspot om vervolgens met overbelaste magen op de kermis in de file te staan. De koraalzang, de haringceremonie in de Waag, het touwtrekken in de Douzastraat, de Feestelijke Warenmarkt, och wat niet al uit de huis-aan-huis verspreide Feestwijzer - het heeft me matig kunnen bekoren.

Slechts één keer in al die jaren heb ik me geamuseerd op drie oktober. Het was bij de traditionele herdenkingsdienst in de Pieterskerk waar voor het eerst in al die eeuwen een pastoor mocht preken. Die aankondiging had me nieuwsgierig gemaakt. Immers, drie oktober mag volgens de vaderlandse geschiedenisboekjes worden gezien als een overwinning van de 'protestantse' Prins op het vervloekte Spaanse papendom. Hoe zou een pastoor dat zien? De kerkganger kreeg waar voor zijn collectegeld, want de pastoor rekende af met een mythe. De heldhaftige burgemeester Van der Werf stuurde kort na het Beleg zijn kinderen weer gewoon bij de monniken op school omdat die nu eenmaal de beste leermeesters waren. En zo meer van dat soort feiten.

Aangeboden

Er is nog plaats voor nieuwe pianoleerlingen op maandag en dinsdag

Marjan Bults

Van Oldenbarneveltstraat 28

tel 17 21 76

Verloren

Op 11 mei j.l. verloren in de buurt van het fietspad Leidse Hout: leesbril (halve bril, goudkleurig monteur en zwart nylon koordje). Heeft een buurtgenoot hem gevonden? Dan graag tegen beloning terug te bezorgen aan:

Twink Dijkema

Fagelstraat 23

tel. 15 39 94

Van het Bestuur:

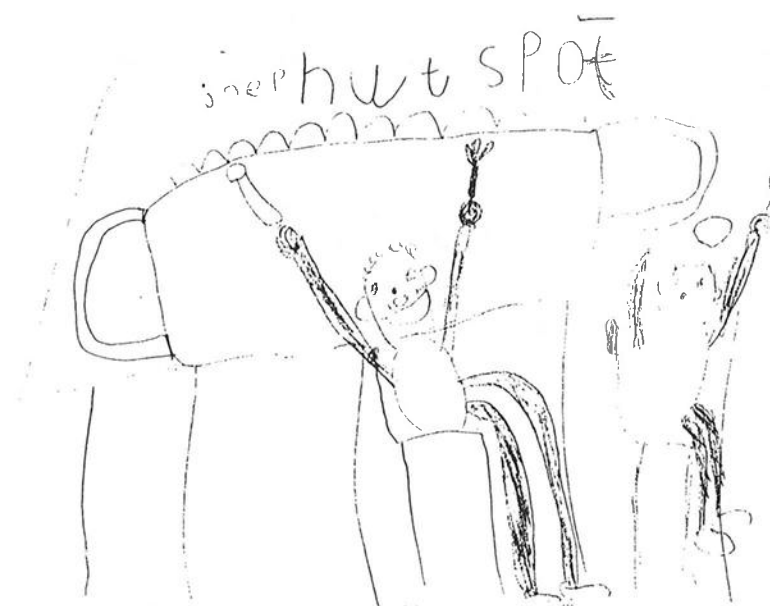
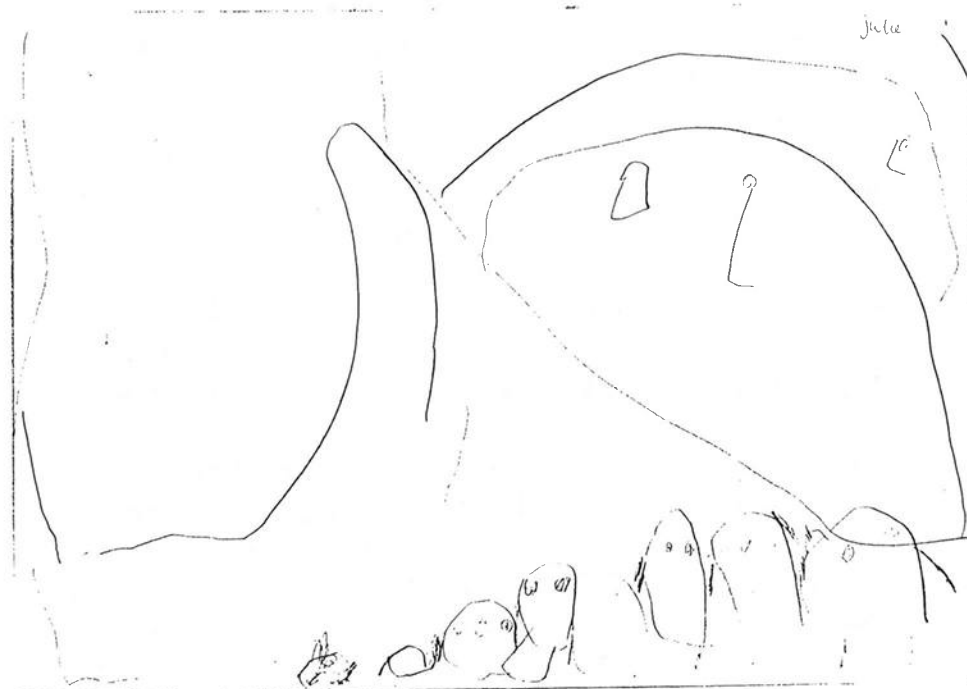
Ouderenhulp

Het project ouderenhulp loopt nu ongeveer een jaar.

Er zijn twee hulpkrachten en tien hulpvragers ingeschreven.

Het aantal verzoeken om hulp is tot nu toe zeer bescheiden geweest.

Als U zich nog op wilt geven voor hulp bij kleine huishoudelijke karweitjes, kan dit altijd bij: Rob Grootenhuis, tel. 15 47 69

Maar wat ik zeggen wilde: ik heb me dit jaar voor het eerst goed vermaakt op drie oktober. Waar? Thuis, in de Fagelstraat.

De Raadsherenbuurt is een leuke buurt, was ons een jaar geleden van vele kanten verzekerd toen wij op zoek waren naar een ander huis. Mooie huizen, mooie tuinen, aardige mensen en een levendig buurtleven. Met als hoogtepunt: gezamenlijk hutspot eten op straat op drie oktober. Oei, drie oktober. De dag brak aan dat ik nieuwsgierig uit het raam keek, het was een mooie zaterdagmiddag. Tot vijf uur gebeurde er weinig. Maar toen opeens verschenen er marktkramen op straat, de feestverlichting werd uitgerold en nog geen uur later trok een lange stoet van stoelen en pannen langs ons venster. Een megafoon riep ons naar buiten. 'Het is zes uur, waar blijven al die eters?' Wij haalden de klapstoelen uit de schuur, borden en bestek uit de kast en pakten een licht koortsig kind goed in. We waren nog iets te verlegen om zelf mee te dingen naar de Gouden Stamper. Geen nood, in een mum van tijd liepen onze borden over van de hutspot, in gevarieerde samenstelling, met verschillende soorten vlees toegevoegd. Zo rijk was het aanbod dat wij de vegetarische variant hebben moeten afslaan maar ook die zag er zeer smakelijk uit. Donker en kouder werd het al snel en het kind een beetje koortsiger. Omstreeks zeven uur waren we weer binnen - na een uitbundig doch voedzaam maal en kennismaking met enkele buurtgenoten die wij tot dan toe slechts van langslopen kenden. Volgend jaar weer hutspot! - op drie augustus!?

Gijsbert van Es Tekeningen: Joep en Julie v/d Broek
Fagelstraat 38 Fagelstraat 34

PS: De gouden stamper is gewonnen door Judith Tasseron.

Gemengd nieuws

Overleden

Op 3 juni 1992 overleed mevrouw
M.E.M. Baross
Fagelstraat 30

Op 11 augustus 1992 verongelukte in Frankrijk Willemijn
Coebergh; zij was 16 jaar.
Van Ledenberchstraat 6

Ien Spierenburg-Schade van
Westrum is op 11 augustus 1992
op de leeftijd van 51 jaar
overleden.
Johan de Wittstraat 47

Geboren

Ward van Es
5 juli 1992
Fagelstraat 38

Nieuwe bewoners

Marjan Bults
Van Oldenbarneveltstraat 28

Familie Schermer Voest
Fagelstraat 30

Marc en Yvonne Bergmeijer met
dochter Carlien (11 maanden)
Johan de Wittstraat 36

Verhuisd

Harm en Floor Haak-V.d. Lely
met Bas en Hester zijn verhuisd
van de Johan de Wittstraat 36
naar Eindhoven.

Wilt u zich nu al aanmelden? Schrijf dan een ongefrankeerd briefje naar:
Kunstkring Burcht, antwoordnr. 10481, 2300 WB Leiden
of gooi dit briefje bij mij in de bus (Johan de Wittstraat 44)

Frank van den Ingh

Engeland

Engeland is magisch, Engeland is kleinsteds, Engeland is koninklijk, Engeland koestert het verleden en de koestering is aangenaam. Voor wie er oog voor heeft biedt Albion veel en bovenstaande opmerkingen geven aan dat het beeld voor de toerist veelzijdig kan zijn.

Het land heeft ontegenzeggelijk een magische uitstraling en dat heeft niets met de jaarlijks terugkerende druïdenfeesten te maken of de festiviteiten rond Stonehenge, het prehistorisch astrolabium in midden Engeland. De magie schuilt in de landschappen met hun flora onder invloed van bepaalde weersgesteldheden.

Nooit zal ik de door de tijd geboren eiken vergeten, die zich in de omgeving van Ascot als gnomen in de mist, met hun oeroude verrimpelde stammen en gekromde wortels weerbarstig boven de aarde verhieven. Nooit zal ik geladen stilte vergeten in de indrukwekkende ruïne van de abdij van Whitby, boven de baai, de haven met de woedende branding en de loodrechte klippen van de kust of de mist van Goathland in de Yorkshire Moors aan het eindpunt van de Pickering stoomlijn, die de raderen van de tijds tegenspaaks liet draaien.

Onvergetelijk is ook de kaalheid van de nederige vegetatie en de hermetische rust in de hoogste valleien van het Lake district bij de Hardknott pass, waar heden en verleden zijn samengeklonterd en de verdichting de toeschouwers aangrijpt als een landschappelijke sonate.

Naast de natuur heeft Engeland ook zijn architectonische schoonheden, de gothiek, het neoclassisme, de vakwerk-kunst en de tuinaanleg die met al hun schakeringen vertegenwoordigd zijn. Als voorbeelden van de bouwkunst noem ik de kathedralen van York en Carlisle, die ik onder aangename weersomstandigheden bezocht. Superbe staaltjes van Romeinse, Saksische en Vikingbouwnijverheid die de eeuwen weerstonden. De toren van de York-Minster kerk dreigde in de laat zestiger jaren in te storten, de Saksische funderingen waren niet langer in staat het gebouw te dragen, in allerlei uitgevoerde reddingsoperaties konden een ramp, die zich met grote

scheurvorming in de muren aankondigde, voorkomen.

Aandoenlijk zijn de bijna kneuterig ogende souvenirshop in de kerken en 'kleine musea, die door zachtvaardige Miss Marples bevolkt worden. Onmerkbaar lopen de kosten voor de goed gedocumenteerde boekjes over allerlei bezienswaardigheden flink op, om maar niet te spreken van alle entree-bewijzen die cultuurfreaks tot aan het plafond van hun financiële mogelijkheden brengen.

Om nog even bij de musea stil te staan, ieder zichzelf respecterend dorp heeft wel een oudheidscottage, waar al of niet prullerige verzamelingen de toerist het gevoel geven iets schattigs meegemaakt te hebben. Het schattige bestaat uit oude kranteknipsels, vage dorpsfoto's, militaire schipbreuken, centsprenten, poppen, oude landbouwgereedschappen, vergeelde jurken en mijnlampen. Daarnaast heeft Engeland ook zijn grandeur in Vertoonkunde zoals het British Museum, het Science Museum of het Museum voor Natuurlijke Historie in Londen, het spoorwegmuseum in York, het aantrekkelijke stadsmuseum van Carlisle, het James Cook museum in Whitby, het Beatrix Pottermuseum in Bownes of het huwelijksmuseum van Gretna Green om maar een kleine greep te doen uit het overweldigende aanbod.

Landhuizen en kastelen zijn een klasse apart als het om grandeur gaat.

De optrekjes van puissant rijke families herbergen een onvoorstelbare hoeveelheid schilderijen, beeldhouwwerken, porselein, boeken en wapenverzamelingen en het is een doodzonde als men deze kunstdomeinen overslaat. Zelf bezocht ik met mijn vrouw het befaamde Castle Howard in Yorkshire, waar destijds de opnamen voor de bewonderenswaardige televisie serie "Terug naar Brideshead" zijn gemaakt. Dit Schonbrunnachtige kasteel is van boven tot onder op een aangename manier volgestouwd met kunstschaten met als hoogtepunt de uiterst fraaie kapel, waar vicars al eeuwenlang privé-diensten voor de familie hebben geleid. Ook de schitterend aangelegde tuinen rechtvaardigen een prijzig bezoek.

Een andere tocht bracht ons naar het Muncaster Castle, waar een uniek uilen-centrum was gevestigd.

Kunstkring Burcht

In het juni-nummer van "De Raadsheer" stond een stuk van drie pagina's over de Kunstkring Burcht. Het bevatte een overzicht van allerlei hoofdzakelijk culturele activiteiten die maandelijks worden georganiseerd. Ook was een beschrijving opgenomen van de sociëteit (in hedendaags jargon: "grand café"), zonder twijfel het mooiste café van Leiden. Het stuk mondde (natuurlijk) uit in een verzoek om voor f 80,00 per jaar donateur te worden (gratis toegang tot alle manifestaties; maandelijks toezending van het programma).

Het aantal aanmeldingen dat hierop volgde was gering. Ik kan daarvoor twee verklaringen bedenken. De eerste is dat de culturele interesse in onze buurt beperkt is. Zolang de "kleine sociologie van een Raadsheerbuurtbewoner" (aldus Vincent Thunnissen in hetzelfde juni-nummer) niet is geschreven, blijft dit giswerk. Een naar ik hoop betere verklaring zou kunnen zijn dat uw hoofd er niet naar stond in die zomerperiode. U zou het juni nummer dan nog eens erbij moeten pakken. Of is dat al weer met het oude papier mee?

Weet u wat u doet? U gaat gewoon eens een keer iets drinken in de sociëteit, bijvoorbeeld op een avond waarop een schrijver in de galerieruimte wordt geïnterviewd of op een avond waarop een saxofoon-trio optreedt. Als u het dan de moeite waard vindt om bij te dragen aan het voortbestaan van de sociëteit (die de Kunstkring voor veel geld huurt van de Gemeente Leiden) en aan de activiteiten (met gasten die natuurlijk voor hun optreden een honorarium ontvangen), dan wordt u donateur. U kunt ook, maar alleen indien u daar aardigheid in hebt, aan de organisatie van één van de activiteiten meedoen of nieuwe activiteiten voorstellen.

Als extra lokkertje vermeld ik nog de speciale donateursavond op zaterdag eind januari 1993, met o.a. cabaret, Drs. P. en twee flamencogitaristen, die al eens eerder de sociëteit stil wisten te krijgen.

anders aan te proeven. Welk een meesterschap!

Toch heeft mijn vrouw enige negatieve kritiek. Zij is van mening, dat als er zo veel aandacht geschonken gaat worden aan de zieleroerselen van de redactieleden, er niet al te veel ruimte voor actuele (kunst)zaken overblijft. Persoonlijk vindt zij het heel jammer, dat er geen aandacht is besteed aan het buurtconcert dat wederom is gehouden ten huize van de familie Bullens. Maar het zal wel zijn omdat de Bullensen al niet meer in de Raadsherenbuurt domicilie hebben. Het was dan ook redelijk rustig tijdens de hutspotmaaltijd. Maar dit terzijde.

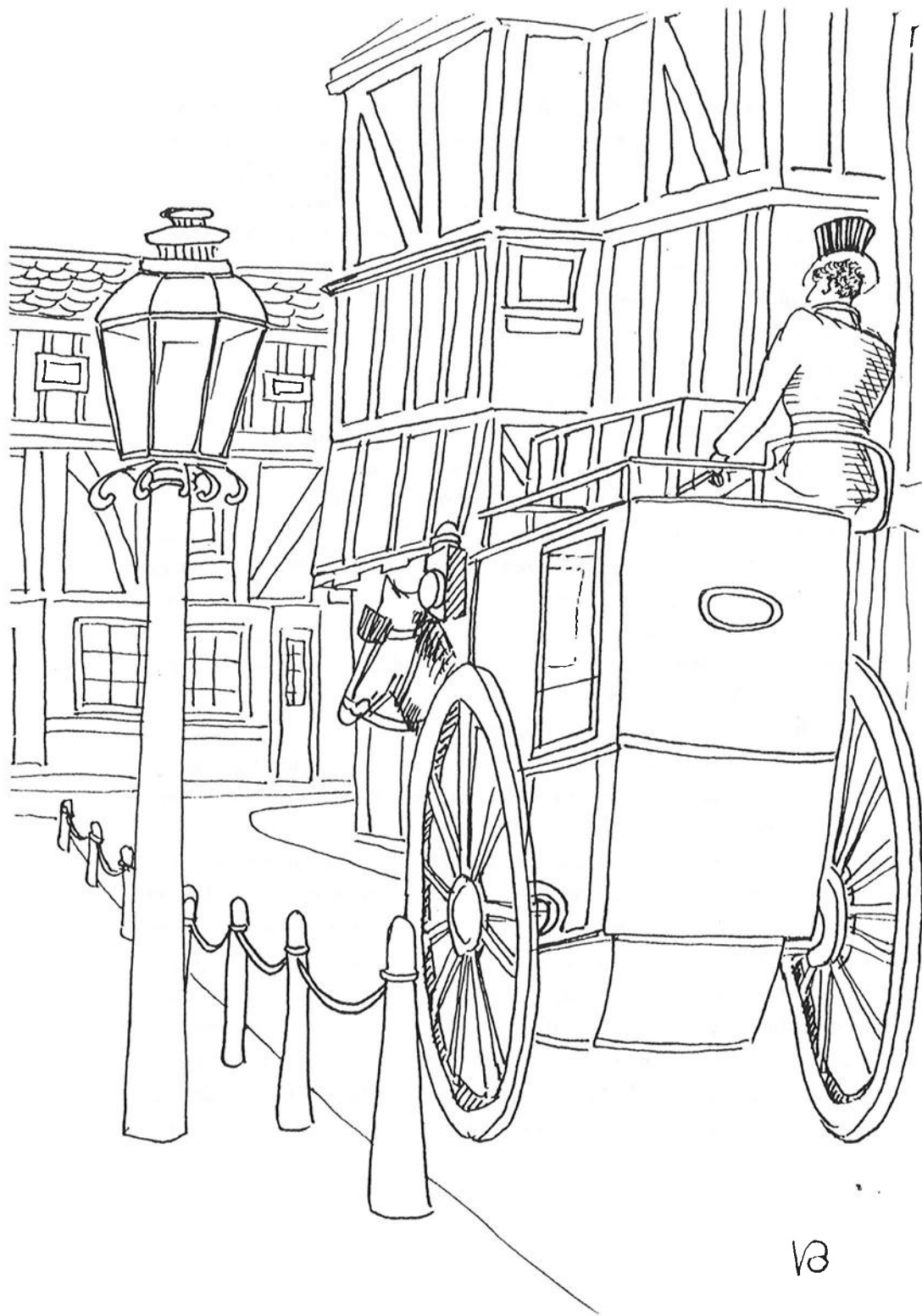
"En die fraaie tentoonstelling in de centrale bibliotheek van onze buurtgenoot P.de Water (Fagelstraat 5) dan?" wil mijn echtgenote weten. Ach, die foto's zijn inderdaad heel erg mooi en als u ze niet gezien heeft, heeft u heel wat gemist, dat moet ik toegeven, maar zulk visueel esthetisch genot valt moeilijk in taal mede te delen. Over al die prachtige Leidse doorkijkjes kun je toch moeilijk een onderhoudend stuk schrijven?

Mijn vrouw moet niet zeuren. Ze is toch maar mooi van dat geroddel over mij en ons gezin verlost. En ik moet tenslotte mede namens haar even één ding rechtzetten: **wij hebben geen huwelijksproblemen en we zijn dus ook niet gescheiden!!**

Er zijn hoogstens wat kleine communicatiestoornissen geweest en sinds we beiden deel hebben genomen aan een Marriage Repair Group ergens in een multi-functioneel centrum in het holst van de Bollenstreek, is er binnen het gezin Harderaes geen vuiltje meer aan de lucht. Laat dat duidelijk zijn!

Met vriendelijke groeten, ook van mijn vrouw,

Karel Harderaes

Bij het sobere roodachtige gekleurde kasteel werd een uitgebreide demonstratie met roofvogels gegeven. Volgens de trainer is de nood onder de uilen, wereldwijd uit een dikke honderd soorten bestaand, groot en dreigt op grote schaal uitsterven. Het zijn schitterende vogels, waarvan sommige uitheemse exemplaren aanmerkelijk oogstrelender zijn dan onze eigen bosuilen. Ronduit geheimzinnig vond ik de raven, diepzwart en groter dan valken met het vreemde witflitsen van hun ogen. Toevaligerwijs heet het aanpalende dorpje Ravenglass, dat klein en schuchter aan een zee-inham gelegen het beginpunt is van een lilliput stoomspoorlijntje.

Ravanglass ligt aan de kust van het Lakeland, het deel van Engeland dat we met de lage maar soms ruige bergen en oogstrelende zeventien meren zonder schroom een klein Zwitserland kunnen noemen. Het plusminus vijftien kilometer lange Lake Windermere, het grootste meer, wordt bevaren door ontelbare zeilboten en een aantal pittoreske rondvaartboten. Ter plaatse brengt het kleine Campbell museum een hommage aan de wereldrecordpogingen te land en te water van vader en zoon Campbell. De laatste vond zijn einde tijdens een dramatische recordpoging op het nabijgelegen Conistonmeer, waarbij een snelheid van 300 mijlen per uur werd overschreden, een in 1967 verbazende snelheid die intussen al lang in de schaduw van nieuwe recordpogingen staat.

Pittoresk is het plaatsje Ambleside in het centrum van het Lakeland gelegen, waarvan de Anton Pieckachtige huizen en winkels in het donkere leesteen zijn opgetrokken.

Niet de watersport maar het zogenaamde "Fellwalking" is de meest geliefde bezigheid voor inwoners en bezoekers van het merendistrict. Onder leiding van gidsen kan men wandelingen met lage en hoge moeilijkheidsgraden maken. Sommige tot plus minus negenhonderd meter hoogte gaande bergtochten zijn beslist niet ongevaarlijk en vereisen een goede getraindheid. Ook de lange-afstand-loper kan zijn hart ophalen, de zogenaamde Cumbrian walk, startend in Ulverston, de geboorteplaats van komiek Stan Laurel reikt honderd kilometer naar het noorden. Elders in Engeland zijn nog langere "tracks", waaronder de zeshonderd kilometer

Hella Holle Haasse, F. Bastet, Couperus, Chris van der Heijden en Hans Warren. En wat erover geschreven wordt! Ik heb alles in mijn encyclopedie opgezocht en het klopt allemaal, het is allemaal waar, behalve dan, dat je na je dood nog heel boos kunt worden, iets wat Johan Polak zou zijn overkomen.

En dan die verhalen, zoals *Teamwedstrijd*. Fantastisch. Ik ken er zinnen van uit mijn hoofd.

"De herfst had haar jachtterrein al uitgezet. De bladeren klemde zich wanhopig aan de takken van de bomen vast, sommigen verloren de strijd en vielen."

Een diepzinniger tekst trof ik zelden aan. Wat een verrukkelijke literaire gelaagdheid. Het woord "herfst" is mannelijk, dus dat jaargetijde kan niets met dat jachtterrein hebben uitgevreten en bijgevolg moet er iets anders in het spel zijn. Misschien wel iemand anders, blijkens de volgende zin. Met dat "sommigen" moeten volgens de Nederlandse grammatica personen zijn bedoeld - anders had er gestaan "sommige" - maar welke personen? Moeten we deze regels soms pantheïstisch opvatten of heeft beeldspraak invloed op de Nederlandse spellingsvoorschriften? Hele werelden gaan in potentie voor de lezer open. Is hier sprake van Diana, de godin van de jacht? Jaagt zij op dryaden? Wat een heerlijk mysterie, deze poly-interpretabiliteit! En dan het plastische van het taalgebruik! Welke lichtbron zou ervoor kunnen zorgen, dat een gebouw dat baadt in licht van peren en borreladvertenties, toch ook nog in de slagschaduw van een overweg kan liggen? Ook hier worden ons geheimzinnige achtergronden gesuggereerd. En hoe kunnen, gezien met de ogen van de achterblijver, door de achterruit van een weggrijpende auto de bleke gezichten van de inzittenden weerspiegeld worden? Daar moeten toch ook weer geheimzinnige stille krachten aan het werk zijn geweest om zoiets enige zin en samenhang te verschaffen. Ik heb het verhaal minstens zes keer tot mij genomen en telkens meende ik er iets

Leiden, 3 oktober 1992

Geachte redactie,

U verzocht mij om een brief? U heeft er één gekregen. Verwacht van mij echter geen ontboezemingen: openhartige hapjes vermag ik niet te leveren. Wel moet mij iets van het hart en indien zulks aan de hartige kant zal zijn, is dat louter een toepasselijke bijkomstigheid. Ik wilde u per epistel deelgenoot maken van mijn voldoening over het feit dat de lezers van De Raadsheer kennelijk in het vervolg verschoond zullen blijven van die flauwe stukjes over mijn persoon en mijn gezin.

Ik heb mij groen en geel geërgerd aan al die vermeende avonturen van de familie Harderaes. Mijn vrouw en ik hebben vele malen op het punt gestaan om een krachtig protest te laten horen, maar ervaringen van anderen met bladen als Story en Privé hebben ons daarvan af doen zien.

Thans, nu met het vorige nummer van De Raadsheer gebleken is, dat elke vergelijking met bladen van dergelijk allooi volkomen uit de lucht gegrepen is, durven wij hier met een gerust hart op terug te komen. Wat zijn wij in onze nopjes met zo'n buurtkrant die zwanger gaat van zoveel cultuur.

Wie had ooit gedacht, dat in onze wijk mensen wonen met warme en daadwerkelijke belangstelling voor Mesopotamië, Egypte, Jacques van Hattum, Charles Dickens, Pasternak, Simone de Beauvoir, Gerard Reve, De Walletjes, Vincent van Gogh, George Sand, Belle van Zuylen, Madame de Sevigné, Johan Polak, Kees Fens, Herman Gorter, Jacques Bloem, Jan Slauerhoff, Betje Wolff en Aagje Deken, Choderlos De Laclos, Vestdijk, Van Eyck, Marsman, tante Miep, Willem III, Rembrandt, Virginia Woolf, K., D.D., E., Van D., Boudewijn B., W., Gore Vidal, Rob Nieuwenhuizen,

lange Pennine-walk.

Het laatste charpitre over bezienswaardigheden betreft de Abdijen, gedenkwaardige en veelal onttakelde monumenten van het religieuze verleden. Hendrik de Achtste liet in 1536 de Suppression Act uitvaardigen, die alle kleine kloosters en bezittingen aan de staat, in dit geval de koning en zijn gunstelingen o.a. Cromwell, liet vervallen. Ten leste vielen alle kerkelijke bezittingen aan de staat. Kloosterlingen moesten abdijen verlaten en kregen een pensioen, kloosters werden ontmanteld of tot wereldlijke gebouwen omgevormd en de omringende bezittingen werden verkocht. Het Britse koninkrijk heeft er in ieder geval een flink aantal fraaie ruïnes aan over gehouden, die men gewapend met uitgereikte Walkman en English Heritage brochure moet ondergaan om de onvergankelijke religieuze sfeer te ervaren. Zelf bezocht ik een indrukwekkende Whitby Abbey, in de 12e eeuw gesticht door Hilda en de even prachtige Abbey in Furness, Lake district. Over het land verspreid zijn meer dan honderd klooster-overblijfselen te bezichtigen.

Een enkel woord wil ik nog aan het instituut "Pub" wijden. Langzamerhand gezegend met meer wereldse openingstijden is de Engelse Pub een prins onder de horeca-gelegenheden. Het Ale, brits bier, is even wennen maar Lagerbier uit de tap is een goed alternatief of Cider, dat ook al uit de kraan verkrijgbaar is. Gevels en interieur van de bierhuizen behoren tot de hout-en handwerkkunst en kunnen de liefhebber lyrisch maken.

Aan het eind van de vakantie bezochten wij nog het imposante Edinburgh, maar dat is een apart hoofdstuk waard.

Resumerend kan ik stellen, dat Engeland een bijzonder vacantieland is. Aan de pure zonzonbidders is zijn cultuur niet besteed, die moeten hun parels aan de Costa's zoeken, de fijnproevers vinden in Albion veel, zeer veel van hun gading.

Arnoud van der Vorst

In memoriam Ien Spierenburg

Op 11 augustus j.l. is Ien Spierenburg overleden.

Omdat Ien zo'n actieve rol heeft gespeeld in de eerste jaren van het bestaan van onze buurtvereniging - vanaf de oprichting in 1978 tot 1984 was Ien zowel lid van het bestuur als lid van de redactie van de buurtkrant - heeft de redactie besloten de toespraak op te nemen, die bij haar begrafenis namens de buurt is uitgesproken door Caro Schaake.

In 1978 veranderde in korte tijd een aantal huizen van de Johan de Wittstraat en omgeving van eigenaar. Er streken een aantal jongeren neer aan het beginfase van hun gezinsopbouw. In die periode kwam ik Ien voor het eerst tegen en uit het gesprek bleek dat zij maatschappelijk werk deed - ik meen bij de Haagse Tram Maatschappij, die zich toen in een problematische fase bevond. "En kijk", zei Ien, "ik vraag altijd eerst aan mensen in moeilijkheden, wat kunnen jullie daar nu zelf aan doen". Deze uitspraak is mij altijd bij gebleven, omdat die meer nog dan haar werk Ien zelf zo typeerde. En het was dan ook helemaal niet verwonderlijk dat juist zij mede het initiatief nam tot het stichten van een buurtvereniging, toen de Leidsche Hout door een busbaan door midden dreigde te worden gesneden.

Na de zomervakantie werd min of meer bij Ien en Flip voor de deur en met toevoer uit hun keuken de eerste buurtborrel gehouden waar mensen, die elkaar in geen tijden gesproken hadden, weer in gesprek kwamen en nieuwkomers gemakkelijk allerlei contacten konden leggen. Aanvankelijk was er enige scepsis aan de kant van de oudere bewoners, angst misschien ook dat het groepje jongeren zou gaan vertellen wat er allemaal wel en niet moest gebeuren. Het is zeker mede door de tact en inspanning van Ien geweest dat die spanning is opgelost en de buurtvereniging mensen eerder heeft samengesmeed dan uit elkaar heeft gedreven.

Wouterje Pieterse-school is een scholenband aangegaan met deze Nicaraguaanse school. De kinderen vanuit Nicaragua sturen tekeningen naar Nederland en onze schoolkinderen sturen briefjes en tekeningen op naar Juigalpa. Bovendien hebben de kinderen van de W.P.-school samen met de leerkrachten en ouders, door verschillende acties te voeren een bedrag van enkele duizenden guldens bijeengebracht om het nieuwe schoolgebouw in Juigalpa weer een paar stappen verder te helpen op weg naar de voltooiing. Ná het officiële gedeelte was er een receptie. De school was vrolijk versierd en de vele gasten konden in alle lokalen een kijkje nemen en ondertussen iets lekkers drinken en eten.

Zaterdag de 19e september werd "Familiedag" genoemd. De sfeer zat er goed in, het schoolplein was heel leuk versierd met allerlei kraampjes. Om twee uur was alles zo goed als klaar, de ouders en grootouders, burens en bekenden kwamen om feest te vieren toen er een wolkbreuk plaatsvond. Het feest dreigde in het water te vallen. Iedereen snelde naar binnen met tafels, stoelen, hapjes en allerlei zaken die door de kinderen en ouders gemaakt waren en het feest werd gewoon binnen verder gevierd. Even leek onze grote school weer heel klein, maar dat deerde niemand. Jong en oud deed zich "voor het goede doel" te goed aan patatjes of wafel of gebak of haring of drop of hartige taarten etc. etc. Men genoot van de toneelgroep, de muziekgroepjes en de acrobaticgroep, alles door ouders en kinderen opgevoerd. Te koop was o.m. een fraaie prent van Meester Pennewip die het "Roverslied" van Woutertje Pieterse voorleest, met naast hem een beteuterd kijkende Wouter. Deze prent was op speciaal verzoek getekend door Jan Kruis, die zelf aanwezig was om zijn kunstwerk te signeren. (Er zijn nog enkele exemplaren te koop, de opbrengst is voor Juigalpa).

Om een lang verhaal toch wat korter te maken, het was een zeer geslaagde nieuwe start in de Woutertje Pieterse school.

Dieneke Biemans

Feestelijke opening Woutertje Pieterse-school

Eindelijk was het dan zover: op 17, 18 en 19 september 1992 werd het nieuwe schoolgebouw van de "Woutertje Pieterse" officieel en feestelijk in gebruik genomen. Zoals de meesten hier in de buurt wel weten, was het hard nodig om van het kleine schooltje over te gaan naar het nieuwe grote gebouw aan de Houtlaan. Smaken verschillen, maar het lijkt mij een heerlijkheid om vanuit je school vooral de bomen te zien. Zoals Peter Bosman (directeur) tijdens de officiële opening ook zei: "Nu hebben we de ruimte om er met elkaar een prima schooldag van te maken, schooldagen waar herrie niet meer nodig is, waar de jassen aan een kapstok kunnen hangen en niet meer op de grond hoeven te liggen en waar we ook ruimte genoeg hebben voor toneel en muziek".

De 17e september was de dag die verzorgd was voor en door de kinderen zelf. 's Morgens waren er 22 leuke spelletjes te doen. De kinderen uit alle groepen waren doorelkaarheen verdeeld over groepjes van 6, onder leiding van een leerkracht of een ouder. De foto's die tijdens de spelletjesochtend gemaakt zijn, laten duidelijk zien wat en lol er was tijdens het sjoelen, kegelloop, ballen gooien, volksdansen, verkleedrace, spijker poepen, koekhappen enz. 's Middags trad voor de kleintjes de theatergroep Pluisje op, terwijl de hogere groepen genoten van enkele heuse bioscoopfilms. Om kwart voor drie kregen alle ouders zeer rustige en vermoeide kindertjes mee naar huis.

Op 18 september was de officiële opening. Peter Bosman sprak een welkomstwoord en wethouder H. Koek en de architecte S. de Kleyn konden nog eens duidelijk laten horen wat er allemaal aan vooraf was gegaan en hoe geweldig het resultaat was geworden.

Een indrukwekkende gebeurtenis was het rechtstreekse telefonische contact met Juigalpa, een plaatsje in Nicaragua. In Juigalpa wordt al jaren aan een school gebouwd, maar geld ontbreekt om de school af te bouwen. De

Met Oudjaar - dat jaar een avond die door sneeuw en ijzel verkeer onmogelijk maakte - ging om 12 uur 's nachts de deur van Ien en Flips huis open en zij schonken bisschopswijn en hadden oliebollen voor ieder die zijn plannen ergens anders de jaarwisseling te vieren had moeten laten vallen. Heel eenvoudig, op een kampeertafeltje, maar daardoor juist zo aanstekelijk, werd deze voorloper van de nieuwjaarsborrel opgezet. Intussen bestaat al jaren een zeer actieve buurtvereniging met allerlei vieringen, een krant, werkgroepen en netwerken. Tentoonstellingen zijn georganiseerd, boeken zijn uitgegeven. De sfeer, die in de hele buurt leeft is aantrekkelijk, maar niet dwingend, uitnodigend en vrijblijvend tegelijk.

In de periode waarin de kinderen nog klein waren, ontstond een levendige uitwisseling in de vorm van speelgroepjes, schoolpools, opvang bij afwezigheid. Zittend in de zon voor het huis of bij een kop koffie op de bank, waar je Ien vaak lezend aantrof, kon zij enthousiast vertellen hoe ze genoot van vooral het met elkaar spelen van de kinderen, hun vaak eigen bedachte spel, van hoe groepjes ontstonden, versmolten, aangroeiden en hoe dat doorgegeven werd. Later was hun huis vooral voor jongens een heerlijke plek omdat er vaak wat meer mocht en meer vrijheid was dan thuis. Zelf toen zij ziek was en veel klachten had staken er nog kinderen laat in de avond met een dekbed en tandenborstel over om gezellig een nachtje bij elkaar te logeren.

Natuurlijk was er niet alleen aandacht voor kinderen, ook voor ouderen, in het bijzonder bij problemen had Ien een open oor, een helder oordeel, een goed advies, waarbij haar bevrijdende gevoel voor humor voor de nodige relativering zorgde.

De laatste jaren helaas groeide rond Ien zelf meer zorg en bezorgdheid, eerst incidenteel, de laatste maanden meer continu. Diverse mensen uit de nabije omgeving hebben getracht waar mogelijk op te vangen en in te springen waarvoor zij - met de haar zo eigen lichte verbazing - dankbaar was. Zo staan wij dan nu en in de toekomst dicht bij Flip, Arno en Julian in gevoel en gedachten, maar - indien nodig - ook zeker daadwerkelijk.

Wij zullen Ien missen, maar zij leeft voort in het grote geheel van onze kleine buurt, in wat zij mede heeft opgebouwd, al zal het nooit meer zoals te voren zijn, omdat zij er niet meer is.

Zoals de dichter Rutger Kopland zei:

Weggaan is iets anders
dan het huis uitsluipen
zacht de deur dichttrekken
achter je bestaan en niet
terugkeren. Je blijft
iemand op wie wordt gewacht.
Weggaan kun je beschrijven als
een soort van blijven. Niemand
wacht want je bent er nog.
Niemand neemt afscheid
want je gaat niet weg.

Zo gaat Ien ook niet weg uit de dierbare herinneringen die zij bij velen heeft achtergelaten. Boven wat ieder persoonlijk heeft ervaren stijgt een gemeenschappelijk beeld uit van een hele goede, sterke en dappere vriendin, die veertien dagen geleden in een laatste gesprek zei: "Ik heb nog acht hele goede jaren gehad; die kan niemand mij afnemen".

Sinterklaas in de Raadsherenbuurt

Misschien staat uw hoofd er nog helemaal niet naar (u heeft immers net de hutspot achter de kiezen) maar de Sinterklaascommissie wil toch uw aandacht vragen voor het volgende:

Ieder jaar vereert de buurtsinterklaas een aantal huizen met een bezoekje, waar hij de gelovige kinderen ontvangt. Dit jaar zal hij op drie adressen komen en wel op woensdagmiddag 2 december tussen 3 en 6 uur.

De Sinterklaascommissie, die vorig jaar is opgericht, wil graag bijtijds weten op hoeveel ouders en kinderen zij moet rekenen.

De onkosten bedragen f 3, + per kind (de opbrengst wordt besteed aan: cadeau voor Sint en Piet, het lenen van de kostuums, het snoepgoed enz) en zelf zorgt u dan nog voor een cadeautje van maximaal f 7,50 per kind en eventueel in het kort gegevens van uw kind(eren).

Heeft u belangstelling, vul dan vóór 16 november onderstaande strook in. Later krijgt u van ons nog nadere gegevens over adres, tijd enz.

Wilt u nu al nadere informatie, neem dan contact op met:

Ine Wiersma
Fagelstraat 24
tel. 156093

Liseite Scheffers
J. de Wittstraat 52
tel. 170264

Familienaam:

Naam kind en
leeftijd:

Adres:

Telnummer:

Wat wil een mens nog meer, zou je denken. Het mooie huis en het veel betere klimaat deden de rest. We hebben er dan ook ten volle van geprofiteerd en genoten.

Toch had ik er niet willen blijven. Echt thuis voelde ik me niet. Zwitsers blijven erg op afstand, ieder leeft voor zich. Heimwee zal ik dan ook niet krijgen, nu ik weer terug ben, want het enige wat ik mis zijn materiële dingen: de natuur en het mooie huis.

Terug in de oude omgeving went snel, al moet je toch ook weer aanpassen: Nederland is erg vol en druk en het huis leek wel erg klein. Maar al je oude vrienden en kennissen weer terug vinden en gewoon lekker makkelijk in je eigen taal kunnen zeggen wat je denkt, weegt hier ruimschoots tegen op. Voor de kinderen lag dit wel even anders. Die waren helemaal ingeburgerd in Zwitserland en kenden Nederland alleen nog van vakanties. Zij vonden het dan ook geen goed idee om terug te gaan en waren liever daar gebleven. Maar, twee maanden na terugkeer geloof ik dat hun aanpassing op school en in de buurt vlot verloopt. Ze pikken de taal weer snel op en vriendjes krijgen gaat hier ook veel sneller. De mensen zijn hier nu eenmaal een stuk makkelijker dan daarginds.

Al bij al, een goede ervaring, ik ben blij dat ik weer terug ben en nu nog een baan vinden!

Madeleine van de Locht

Voor het intense medeleven van onze buurtgenoten, zowel na het overlijden van Ien als tijdens haar ziekte, willen wij iedereen oprecht bedanken. De warme brieven, de zeer vele buurtgenoten bij de begrafenis, de gesprekken in de straat, op de tennisbaan, bij Albert Heyn of waar dan ook, zijn een geweldige steun om het verlies van Ien te aanvaarden.

Ook de daadwerkelijke hulp tijdens de ziekte van Ien die bewijst in wat voor een geweldige buurt wij wonen, zullen we niet gauw vergeten. Behalve het veelvuldige ziekenbezoek hiervan twee unieke voorbeelden.

In het voorjaar kon Ien door haar ziekte - gelukkig zoals achteraf bleek tijdelijk - niet meer lezen. Binnen enkele dagen stond "De Heren van de Thee" van Hella Haasse, voorgelezen door een team van buurtgenoten, op cassettebandjes. Ien heeft vaak, ook toen zij zelf weer kon lezen, met veel plezier naar deze bandjes geluisterd.

Toen wij deze zomer door het verergeren van Iens ziekte niet meer als gezin op vakantie konden, werd Julian door burens/vrienden direct uitgenodigd om twee heerlijke weken met hun gezin in Italië te kamperen.

Velen zullen wij nog persoonlijk bedanken of hebben wij inmiddels al persoonlijk bedankt. Het is echter onmogelijk om iedereen te benaderen en misschien vergeten we nog wel iemand. Dus daarom ook via deze Raadsheer onze dank.

Met het na ampel beraad door het bestuur van de buurtvereniging genomen besluit om het buurtfeest door te laten gaan zou Ien zeker ingestemd hebben.

Flip Spierenburg
Arno
Julian

De verandering van Leiden

Begin dit jaar verscheen de nota "Op zoek naar speelruimte". De gemeente Leiden spreekt van "een verkenningstocht ter voorbereiding van een structuurplan". In een structuurplan stelt de gemeenteraad de gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor (ongeveer) de komende 20 jaar vast. De nota "Op zoek naar speelruimte" is dus de eerste stap naar zo'n nieuw structuurplan. Overigens kent Leiden op dit moment alleen een structuurplan voor de binnenstad. Dat werd in 1978, dus al geruime tijd geleden, vastgesteld. Het gemeentebestuur verwacht dat het structuurplan in de loop van 1993 in de gemeenteraad kan worden behandeld.

In de plaatselijke pers is inmiddels vrij veel aandacht besteed aan "Op zoek naar speelruimte". Controversieel is onder meer het idee de oude woonbuurten Groenord/Maredijk (vlak bij de kantorenallée Schipholweg) en Transvaal "grondig te heroverwegen" (Leidse Courant 23-4-1992). Ook het hoofdstuk over de toekomst van het nu reeds zeer druk bereden Leidse autonet staat uiteraard sterk in de belangstelling.

Wat zegt "Op zoek naar speelruimte" over de Raadsherenbuurt?

Gemeten in het aantal woorden is de Raadsherenbuurt ongeveer het minst belichte stukje van Leiden. Als het gaat over woningbouw, werkgelegenheid of infrastructuur speelt zij geen rol. Het spannende begrip "Stedelijke dynamiek in een volle stad" is er niet op van toepassing. Evenmin zijn er Monumenten te bekennen en het laatste universitaire instituut is al weer even de buurt uit. Dit zijn vanzelfsprekend voor Leiden als geheel belangrijke onderwerpen.

Nee, de Raadsherenbuurt is slechts een woonbuurt, die vanwege haar grenzen nog enige aandacht krijgt. Enerzijds wordt de buurt begrensd door het Knelpunt Rijnsburgerweg. Als bekend raast er veel verkeer langs deze toegangsweg tot Leiden. De gemeente Leiden vindt de geluidsbelasting zorgelijk. (De Warmonderweg blijft wonderlijk genoeg onvermeld - ook die produceert de nodige herrie, aan de Oegstgeester maar evengoed aan de Leidse zijde.)

Na vijf jaar terug

Vijf jaar wonen in Zwitserland, vijf jaar in het buitenland.

Ik stond er niet bepaald om te springen, toen mijn man thuiskwam met het bericht dat we daar voor een paar jaar naar toe konden. Ik hoefde niet persé, ik had het hier best naar mijn zin. In deze buurt en in dit huis. Daarna, als de beslissing is gevallen, wordt je door duizend vragen bestormd: hoe zal het onderwijs daar zijn, hoe gaan we wonen? Hoe zullen we ons redden in het Frans. Wat zal het een omschakeling zijn voor de kinderen.

Nou, een omschakeling was het wel voor iedereen. Frans valt niet mee. Als huisvrouw thuis maak je maar langzaam vorderingen omdat je het voornamelijk van de radio, televisie, krant en de "dorpwinkel" moet hebben.

De kinderen deden er ongeveer een jaar over, voordat ze begonnen te praten in de vreemde taal, daarna ging het vlugger en vlugger en 2/3 jaar vraag je je af hoe je hun Nederlands vast moet houden. Eén middag Nederlandse les per week is net voldoende om het een beetje op peil te houden. Ze converseerden thuis onderling in het Frans en met ons ook (ondanks het gebod: we spreken Nederlands aan tafel), wat aanleiding gaf tot veel spraakverwarring.

De dorpsschool viel mee, het programma is in onze ogen wat ouderwets van opzet, maar er wordt zeer degelijk onderwijs gegeven. De nadruk ligt op taal en rekenen. Er wordt zeer veel geoefend. Vanaf de eerste dag huiswerk mee en niet zo weinig. We hebben wat afgezwogd. En op woensdagmiddag nog wat extra, want dan had je immers vrij?

Op zondagochtend deden we Nederlands, een vol programma dus. Desondanks bleef er nog tijd over voor sport en recreatie. En daarvoor woonden we dan ook ideaal. Met de Jura en de Alpen allebei in de buurt, kun je in de omgeving van Genève alle kanten op, met al die natuur om je heen. 's Winters skiën, in het voor- en naseizoen wandelen en in de zomer het meer om te zeilen en te zwemmen.

niet mogelijk, verzekert ze me. Ik loop verder richting haring-uitgifte. De geur van brood is hier verdrongen door haringlucht. De organisatie in de prachtig versierde Waag loopt perfect. Met mijn portie haring verlaat ik tevreden het gebouw.

Tijd voor een kleine rustpauze. Velen met mij zoeken een plekje in lunchroom of koffiehuis. Er heerst overal een gezellige drukte.

Tot slot van mijn Drie Oktober Viering ga ik naar de Pieterskerk voor de jaarlijkse herdenkingsdienst. Ervaring heeft me geleerd tijdig aanwezig te zijn; wie op het laatste nippertje binnenkomt moet genoeg nemen met een plaats achterin of achter een pilaar. Orgelspel, de Koninklijke Militaire Kapel en een mannekoor zorgen voor de muzikale omlijsting. Onder veel stoelen zie ik emmertjes met haring en tassen met brood, een bijzonder beeld.

Als de zon haar licht door de grote ramen naar binnen stuurt en de kerk daardoor bleek verlicht wordt, denk ik even me in een schilderij van Saenredam te bevinden. De serene sfeer in de kerk leidt gemakkelijk tot overdenkingen. De onderwerpen "Vrijheid" en "onderdrukking", die jaarlijks terugkeren in deze kerkdienst geven daar voldoende handreikingen toe. De kerkdienst wordt afgesloten met het Wilhelmus. Ik ga naar huis. Onderweg raak ik met mijn fiets verstrikt in het kermisgewoel. "Hoe kan iemand in godsnaam met zijn fiets over de kermis lopen", wordt me van verschillende kanten toegebeten. Voor de meesten begint de dag nu pas, terwijl mijn Drie Oktoberviering erop zit.

Met olieballen bij de koffie, een lunch met haring en wittebrood en 's avonds hutspot kan ik terugzien op een bijzondere dag in Leiden.

Mieke Koopman

En anderzijds wordt de grens van de Raadsherenbuurt gevormd door de Leidse Hout. Dat is wat "Op zoek naar speelruimte" een "groene overgangszone" noemt. Aan dit grensgebied tussen bos, weiland, landgoed en stad, zo karakteristiek voor Leiden, wordt gelukkig eveneens wat aandacht besteed.

Twee hoofdpunten van de nota, weliswaar niet rechtstreeks toegepast op de Raadsherenbuurt, verdienen krachtige ondersteuning. Het eerste punt betreft het in het "Milieuscenario" geformuleerde streven om het autoverkeer te laten afnemen. Zonder maatregelen te nemen groeit het autoverkeer immers jaarlijks zo snel, dat zowel rijdende als stilstaande auto's steeds meer overlast gaan geven. In feite bestaat het probleem uit te weinig "speelruimte" om de geweldige ruimtebehoefte van het autoverkeer steeds opnieuw te honoreren. Verkeersaantrekkende voorzieningen als park, sportterrein, school of ziekenhuis zuigen gewoonlijk elk jaar meer verkeer naar zich toe. Het is wenselijk als het structuurplan de vijfjaarlijkse toename vanaf bijvoorbeeld 1960 in kaart brengt. Dan wordt immers concreter wat Leiden onder "afnemen van autoverkeer" wil gaan verstaan. Dit neemt niet weg dat dit soort voorzieningen goed bereikbaar dienen te zijn. De vraag daarbij is, hoe dat het beste kan.

Het stuk over de Leidse groenstructuur - veel te kort naar mijn smaak - verdient eveneens van harte ondersteuning. Hier lezen we wondermooie passages als: "In de open ruimte van de stad moet de diversiteit en nabijheid van het landschap worden geaccentueerd door overgangs- en verbindingzones te creëren. Deze zones zijn van groot belang voor de ruimtelijke inrichting, de ecologie, de recreatie en de menselijke bewustwording van de natuur."

En: "Het cultuurgroen zou vanuit de binnenstad naar buiten toe langzaam maar zeker moeten overgaan in natuurgroen."

Met zulke passages kan men alleen maar van harte accoord gaan. Ze hadden overigens ook in 1950, in 1960 of in 1970 geschreven kunnen zijn, zo algemeen zijn ze gesteld. Te hopen valt dat het structuurplan wat concreter wordt. Het zal naar mijn idee zichtbaar moeten maken, dat

waardevolle groene "overgangs- en verbindingzones" van de noordwestelijke rand van Leiden dreigen te verpieteren. Dat gaat als volgt: in een weilandje verrijst een schuur, er komt vervolgens een parkeerplaatsje, in nabij gelegen open water meren aan de wallekant opeens een paar woonboten af, men bouwt een kantoorgebouwje, door enkele nieuwe villa's verdwijnt de nog enige hoge eik uit het zicht, enzovoorts, enzovoorts. Bestuurlijke samenwerking met Oegstgeest, Warmond en Rijnsburg is nodig om de ruimtelijke kwaliteit van groene zones te beschermen tegen dergelijke processen. Nu lijkt het soms dat ieder een andere kant opkijkt, als het om de groenstructuur gaat.

En de Raadsherenbuurt over twintig jaar? Die staat er dan nog wel. En wie weet, misschien passeert er weer een tram langs de Rijnsburgerweg, koers zettend naar Leiden - bruisend centrum van de gloednieuwe gemeente "Duin- en Bollenstreek".

Maarten Mentzel

Drie oktober 1992

een impressie

Als op drie oktober de kermis begint en het centrum van Leiden verstopt raakt door de enorme mensenmassa's, zit voor veel vroege vogels het belangrijkste deel van de viering erop. Een impressie van het vroege ochtendgebeuren.

Evenals andere vroege vogels snel ik op mijn fiets richting Stadhuis. Ik verbaas me over de enorme rotzooi die na de eerste kermisavond op straat ligt. De gemeentereinigingsdienst is druk doende zoveel mogelijk vuilnis af te voeren.

Mijn programma begint om 7 uur bij het Stadhuis met de Reveille: Op het bordes brengt het Leidsch Politie Muziek Gezelschap een aantal muziek-

stukken ten gehore, als eerste het Wilhelmus. Na afloop maakt het korps traditiegetrouw een kleine rondtocht door het centrum, begeleid door leden van de Vereniging van Vrienden van de Reveill-je. Als besluit van dit eerste officiële gedeelte wordt in de Zonneveldstraat, bij het bureau van de parkeerpolitie, nog een kleine toegift gegeven.

De Vrienden van de Reveill-je brengen een bloemenhulde aan het Korps, wat in de loop der jaren is uitgegroeid tot een ludiek evenement, dat steeds meer publiek trekt.

Bij de Waag heeft zich inmiddels een lange rij mensen opgesteld, wachten op hun haringen en witte brood.

Zelf haast ik me naar het Van der Werf-park waar om 8 uur de Koraalmuziek begint. Honderden mensen staan rond het standbeeld van burgemeester Van der Werf geschaard. Iedereen is warm gekleed en draagt stevige schoenen, want het is nog behoorlijk fris.

We zingen, begeleid door de Christelijke Muziekvereniging "Concordia" Vaderlandse liederen. Zo klinken ondermeer het "Waar de blanke top der duinen" en "Het lied van Koppelstok den Veerman" door het park. Tijdens een korte toespraak wordt een krans aangeboden, die door burgemeester Goekoop aan het standbeeld van zijn illustere voorganger wordt bevestigd. Als afsluiting van dit onderdeel zingen we het Wilhelmus.

Nu richting Waag. De rij wachtenden is gegroeid. Tot voorbij Hotel Nieuw Minerva staan de mensen te wachten op hun portie haring en wittebrood. Mijn kleine gezin is goed voor een half brood en vier haringen. Iedereen is voorzien van plastic tassen en emmertjes voor de haring. Na geduldig wachten wordt het Waaggebouw bereikt.

Eerst wordt het brood uitgereikt; een indrukwekkende hoeveelheid ligt opgestapeld. Er heerst een geur van een bakkerij.

Een oudere dame naast me zegt ieder jaar opnieuw onder de indruk te zijn van deze overdaad; een groter contrast met de hongerwinter is voor haar